

OLLE HÖGSTRAND MÖRDAREN

OLLE HÖGSTRAND MÖRDAREN

 SAGA
EGMONT

Olle Högstrand

Mördaren

Saga

Mördaren

Omslagsfoto: Shutterstock

Copyright © 1974, 2018 Olle Högstrand och SAGA Egmont, an imprint
of Lindhardt og Ringhof A/S Copenhagen

All rights reserved

ISBN: 9788726115321

1. E-boksutgåva, 2018

Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än
personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt
med författaren.

Lindhardtogringhof.dk

Saga är ett förlag i Lindhardt og Ringhof, ett förlag inom Egmont-
koncernen

Till min Barbro

Den första

Hon slutade jobbet på Centralen klockan halv elva på kvällen. Hon var mycket trött och fötterna värkte. Fortfarande var hon lite upprörd efter en kontrovers med en tonåring som propsat på att få köpa öl trots att han inte ville legitimera sig.

— Inte var han 18 år, sade hon till sin kollega.

— Nej, det tror jag inte, svarade den andra som hette Rosa Svensson.

Lisa Julin skulle gärna ha sett att Rosa visat mer intresse. Ett ögonblick tänkte hon fortsätta samtalet men så ångrade hon sig. Det tjänade ingenting till.

Lisa bodde i en halvmodern trerummare rätt långt bort på Fleminggatan. Hon var 52 år. Maken Frank var två år äldre. Han arbetade hos Sellbergs som renhållningsarbetare och hade alltid tidiga mornar.

Han sover nog nu, tänkte hon.

Det var sällan de träffades numera. Och inte såg hon mycket till barnen heller. Den äldsta dottern var gift och bodde i Botkyrka. Hennes yngre syster hyrde rum på stan och grabben var sexton år nu.

Lisa suckade. Janne hade börjat röka, det visste hon. Tänk om han blev som den där killen som till varje pris måste ha några mellanöl.

Det var en torsdagskväll i början på oktober. Hon tog sina två kassar och gick tvärs över den undre hallen på Centralen. Hon stannade till vid en av sofforna och stoppade ner en övergiven Expressen i en av kassarna.

Återigen kände hon att hon var mycket trött. Hon åkte rulltrappan upp till huvudvåningen på Centralen. Hon placerade kassarna på trappsteget framför sig för att slippa bära dem hela tiden. Den åtgärden gav henne högst tio sekunders respit. Sedan måste hon nappa till sig dem igen.

Det var inte särskilt mycket folk i centralhallen. En massa turkar som vanligt, några fyllon och till och med några resande. Men det var inte många som tillhörde den sistnämnda kategorin.

Lisa brukade ta 41-an hem till Fleminggatan även om det ibland hände att hon promenerade hem. Men i kväll orkade hon inte. Det kände hon.

Hon tog en ny rulltrappa upp till utgången på Klarabergsgatan och gick några meter bort mot bron till. Precis när hon kom fram till övergångsstället kom den gröna gubben, och hon travade över gatan på små korta, krumma expeditben.

Bussen kom nästan med detsamma. Mödosamt gick hon uppför trappsteget och gav chauffören en kupong. Det lönade sig inte för henne att köpa 50-kort.

Förutom henne själv fanns det fyra passagerare i bussen. Ett äldre par och två karlar. De satt rätt långt bak. Den ene läste Aftonbladet.

Paret gick av vid den första hållplatsen på Fleminggatan. Nästa gång var det tidningsläsarens tur att lämna bussen. Den tredje mannen satt kvar.

Lisa drog i sladden och påkallade därmed den kvinnliga bussförarens uppmärksamhet. Fordonet stoppade vid S:t Eriks sjukhus. Hon tog sina tunga kassar och steg av.

Det var med knapp nöd hon fick med sig ena kassen, för chauffören som låg ett par minuter efter tidtabellen blåste igen dörrarna medan Lisa fortfarande höll på att ta sig ner på gatan.

— Ta det lugnt, muttrade Lisa men föraren hörde henne naturligtvis inte.

Efter en rivstart var bussen redan tio meter bort.

Lisa bodde på andra sidan gatan. Sakta gick hon till det obevakade övergångsstället. Hon såg sig noga omkring åt båda hållen. Hon uppförde sig lika exemplariskt som om hon skulle ha uppträtt i en upplysningsfilm från Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens främjande.

När hon väl var över på Fleminggatans södra sida hade hon ungefär 200 meter att gå innan hon var hemma. Hennes port låg nästan precis mellan två busshållplatser men det föll sig naturligare för henne att gå av vid sjukhuset i stället för att vandra tillbaka.

Trafiken kom i en jämn ström på Fleminggatan. Bilisterna bröt mot alla hastighetsbestämmelser. Skulle någon hålla den föreskrivna farten skulle han omedelbart upplysas om sitt brott genom ilskna signaler från de bakomvarande. Det hände dock mycket sällan att sådana metoder måste tillgripas mot dumma laglydiga medborgare.

Klockan var nästan prick elva när Lisa Julin kom fram till sin bostad. I undervåningen fanns det en liten specerihandel, en frisersalong, en tobaksaffär, en underlig revisionsbyrå, en blomsterbutik och ett par tomma lokaler.

Förr hade Lisa handlat i speceriaffären, men det gjorde hon inte längre. Inte sedan butiken hade inköpts av en grek och de gamla fönsterskyltarna ersatts av underliga bokstäver som var otydbara för en hederlig svensk.

Egentligen var det meningen att huset skulle rivas. Värden hade ansökt hos byggnadsnämnden och fått rivningstillstånd. Men nu hindrades han i sina planer av det prekära ekonomiska läget för Stockholms kommun.

Så Lisa och hennes Frank fick tills vidare bo kvar. De trivdes ganska bra. Hyran var låg och de var vana att bo i

city. En gång hade Lisa till och med vågat sig till byalaget och skrikit ja då en resolution mot fortsatt rivning antogs av de närvarande.

Inte för att hon begrep så mycket av alla de fina orden i resolutionen, men flytta ville hon inte. Hon försökte få med sig Frank men han ville inte.

— Vad i helvete ska vi gå dit för, sade han. Vad vi säger eller inte säger är det ingen jävel som bryr sig om.

Men Lisa gick. Hon förvarade fortfarande resolutionen i sina gömmor. Hon hade någon idé om att den skulle vara bra att ha en gång i en oviss framtid.

Hon ställde ner kassarna framför porten och letade fram sin nyckelknippa i handväskan som hon hade hängande runt handleden innanför den ena påsen.

Lisa brukade bära handväskan på det där sättet. Hon hade fått rådet av Rosa som en gång klarat sig från en väskryckare med hjälp av det enkla knepet.

Hon drog åt sig den tunga porten och kom in i trapphuset. Ljusknappen lyste svagt rosafärgat, och hon tryckte på den.

Sedan gick hon knappt tio meter tills hon kom till den lilla dörren som ledde till gården. Hennes lägenhet låg två trappor upp i gårdshuset.

Den här gången satte hon inte ner kassarna utan öppnade dörren med en liten stöt av höften. Hon baxade sig ut och kände den hemvana gårdsdoften i näsborrarna.

Där i mörkret stod *mördaren* och väntade. Allt var tyst och lugnt. Det lyste från några lägenheter, men mördaren stod väl gömd i skuggan.

Lisa Julin, 52 år, kastade en blick upp mot sin lägenhet. Hon såg att det lyste i köket. Frank lät alltid ljuset brinna, när han gick och lade sig.

Mördaren såg henne tydligt i dörröppningen. Hon gav nästan illusion av en tavla där hon stod inramad av ljuset.

Det var nästan vackert, tyckte mördaren i sin ensamhet.

Lisa började den invanda vandringen tvärs över gården. Fortfarande stod mördaren kvar i skuggan.

När hon hade tagit fem steg rörde sig mördaren för första gången. Men nu gick det så mycket snabbare. Ett par språng framåt. Ena armen höjdes. Strumpan med den inlindade tegelstenen ven genom luften.

För bråkdelen av en sekund varnade Lisa faran. Hon öppnade munnen för att skrika, men allt som hördes var en lätt snörvling när det första slaget träffade henne rakt över hjässan.

En väskryckare, var hennes sista tanke.

Armen med tegelstenen höjdes på nytt, på nytt, på nytt. Och på nytt.

Lisa Julin, 52 år, var död redan efter det första slaget. Där låg hon som ett kolli omgiven av sönderslagna kassar och den gamla handväskan som hon köpte på Åhléns för fyra år sedan.

Mördaren böjde sig ner över henne.

Ett samtal

— Du kom hem sent igår, sade hon.

Börje Larsson stoppade i sig en sked flingor och tittade upp mot sin hustru.

— Men det vet du väl att jag alltid arbetar sent på torsdagar.

— Du var inte hemma förrän efter halv ett, sade hon.

Larsson var 48 år. Han jobbade som vaktmästare på socialdepartementet. En gång i veckan fick han sitta jour på kvällen. Han hade haft sin tjänst i över 20 år, så egentligen skulle han väl kunna slippa den där torsdagskvällen.

Men han hade aldrig kommit sig för. Det var mycket Börje Larsson inte kom sig för.

— Nej, ibland blir det lite senare, svarade han undvikande. Det var väldigt mycket att göra i går kväll.

— Jaså.

Och sedan, som hon skulle ha läst sig till hans tankar alldeles nyss.

— Skulle du inte kunna slippa den där jouren. Men du vill väl inte?

Han försökte se förvånad och förnärmad ut på samma gång.

— Varför skulle jag inte vilja det?

— Kan nog vara bra att ha nånting att skylla på ibland.

— Men snälla, Ruth.

— Snälla Ruth, snälla Ruth, härmade hon. Just det.

Snälla Ruth som ska finna sig i allting.

— Inte nu igen.

Rösten var vädjande. En liten biton av rädsla — eller var det möjligen ilska — fanns också med.

— Om du tycker att det är genant att tala om det. Hur tror du då att jag ska känna det?

— Jag har ju sagt dig så många gånger att det var en engångsföreteelse, försökte han.

Hon fnös till.

— Säger du, ja. Men hur vet jag det? Jag ringde till dig vid elvatiden, och då svarade du inte.

— Jag var väl runt och kollade nånting. Jag kan ju inte sitta kvar på mitt rum hela tiden. Det begriper du väl. Det är en hel del som jag måste se till, även om du kanske inte tror det.

— Det är inte första gången jag ringer och det inte är nån som svarar.

Han mumlade något obestämt till svar.

Hans hustru som var fyra år yngre än han själv, bredde smör på en knäckebrödsskiva. Han visste precis vad som sedan skulle hända. Oföränderligt lade hon sedan en annan skiva ovanpå.

Det gjorde hon. Sedan började hon knapra i sig dubbelsmörgåsen med den tjocka ostsdivan. Dubbelhakorna dallrade en liten aning. Det knastrade när hon tuggade. Han fann alltid detta ljud mycket irriterande. Men han sade inget.

— Jag sa, att det inte var första gången som jag ringer till dig och det inte är nån som svarar, fortsatte hon.

— Ja, jag hörde det.

— Det är rätt konstigt, tycker jag. För du kan väl inte ränna omkring för jämnarna och känna på dörrar eller vad det nu är du har för dig.

— Nej, det är klart, men du tar verkligen miste om du tror att jag hela tiden sitter på mitt rum.

Hon log ironiskt.

— Nej, det vet jag verkligen att du inte gör, sade hon och såg elak och bitter ut på samma gång.

Han såg mycket olycklig ut, där han satt i sin grå kostym, vita skjorta och blå slips. Han var alltid mycket noga med klädseln. Fortfarande hade han mycket svårt att förlika sig med den nya stilen på departementet.

Nya vaktmästare med långt hår och jeans. En var neger till på köpet. Desertör var han visst också. Alla borde tänka lika mycket på sin klädsel som departementschefen.

För ett par ögonblick glömde han bort Ruth och det pinsamma samtalet med henne. Sedan snart ett år brukade detta meningsutbyte komma tillbaka i olika varianter.

Det kunde inträffa när som helst på dygnet. För det mesta som nu på morgonen. Helst av allt skulle han vilja resa sig och gå, men han åkte alltid med samma tåg från Abrahamsberg och Ruth skulle få nytt vatten på sin kvarn om han gav sig i väg i förtid.

— Det var rena turen att jag fick veta det den där gången, sade hon.

Tur, tänkte han. Kallar hon det tur. Vad är då otur?

— Jag vet det, sade han.

— Det konstiga är att du gav dig i lag med nån som var en bra bit över femtio, fortsatte hon.

— Det blev bara så.

— Blev bara så. Du kallar det engångsföreteelse, men ni höll ju ihop i flera månader. Var det inte så?

— Jo.

— Och ändå kallar du det för en engångsföreteelse?

— Det har bara varit hon.

— Ett underligt sätt att resonera, tycker jag. Har jag inte rätt förresten, när jag säger att hon var en bra bit över 50?

— Jo, medgav han.

Hon måste ha varit över 50, tänkte han. Men jag är inte säker. Jag frågade henne ju aldrig.

— Ångrar du dig aldrig, frågade hon.

Han stirrade på henne.

— Det är klart att jag ångrar mig. Det är väl nåt som kommer att gräma mig i hela mitt liv.

Men hur var det i verkligheten? Grämde han sig eller inte? Och om han grämde sig, vad var i så fall den verkliga anledningen? Det tålde att tänka på.

— Vill du ha kaffe, undrade hon.

— Jatack.

Hon reste sig och rultade bort till spisen för att hämta kaffepannan. Det fattades en knapp i den gamla morgonrocken av frotté som han gav henne på Mors dag för några år sedan.

Han kom att tänka på en sak.

— Ska inte Ann-Britt till skolan idag?

— Nej, hon är ledig.

— Hon är ofta hemma, tycker jag.

— Hon är ledig, säger jag, ju. Sportlov var det visst.

— Ska hon inte vara med då?

— Vad tjänar det till. Det är bättre att hon är hemma och läser. Jag vill inte att hon ska behöva ta vilket jobb som helst.

Vaktmästare exempelvis, tänkte han fylla i, men det blev naturligtvis inte av.

Han tittade på klockan. Några minuter till och han kunde utan fara gå till tunnelbanan. Han gick alltid trots att det var rätt långt till stationen. Hans kondition var fortfarande god. Inte som förr i världen naturligtvis men långtifrån dålig. De här nya långhåriga killarna hade ingen chans att hänga med honom i trapporna. Han tyckte helt enkelt om att hålla sig i trim.

Han kastade en blick på hustrun. Man kunde inte säga att hon höll sig i trim precis.

— Det är väl dags att gå, sade han och tittade på klockan igen.

— När kommer du tillbaka idag då? En sån där träningskväll igen, eller hur?

Han brukade hjälpa till med träningen av ett par pojklag i Stockholmskamraterna. Det tyckte han om. Det gav honom stor tillfredsställelse att göra den insatsen. Klubben behövde det verkligen också. Ledarbristen var besvärlig.

— Ja, jag är väl hemma vid halvniotiden.

— Och jag får sitta ensam som vanligt.

Hennes röst lät inte anklagande längre. Bara kallt konstaterande. Han misstänkte att hon inte hade alltför mycket emot att få vara ensam om kvällarna. Ibland brukade hon åka till sin syster eller också tittade hon på TV tillsammans med Ann-Britt.

Han begrep sig inte på den där flickan. Det kunde inte vara nyttigt att bara intressera sig för skolan och underliga teaterpjäser. Och det där FNL-märket. Sådana fanns det minsann inga bland grabbarna i klubben. De hade annat att tänka på än demonstrationer och bråk.

Han satte på sig sin gråa hatt, den blå överrocken och de gula handskarna som visserligen inte var av läder men sannerligen inte hade varit billiga i alla fall.

— Hejdå, sade han.

— Hej, svarade hon pliktskyldigast.

Jag undrar hur gammal hon var egentligen, tänkte han.

Polisen

Mordet på Lisa Julin upptäcktes först tidigt på morgonen. Det var den av mordoffret svikne butiksägaren Stylos Stavros som sin vana trogen redan före fem gjorde sig beredd att åka till Årsta för att köpa de färska grönsaker hans kunder krävde.

Stylos var lite trött och lade knappt märke till byltet på gården. Men så snubblade han nästan på liket.

Först var han säker på att det var en uteliggare som valt gården till nattlogi. Eftersom Stylos var en liberal person tog han en omväg kring byltet. Han kunde gärna få sova en timme till eller två. Det behövde han nog. Sedan skulle han säkert bli bortjagad av någon upprörd svensk.

När han tog den lilla extraturen såg han ett par stora blodpölar och förstod instinktivt var det var frågan om. För säkerhets skull lyfte han på det lilla presenningssjoket och fick full visshet.

Han sprang omedelbart till affären och ringde till polisen. Han kände till numret. Han hade haft mycket med polis och myndigheter att göra innan det var klart med alla tillstånd.

Stylos talade artigt om vad han hette och varifrån han ringde. Alltid stryka polis och myndigheter medhårs. Det tjänar man på om man är utlänning. Kanske annars också förresten.

— Jag har hittat en död kvinna, sade han till jourhavande befäl i den imponerande radiocentralen på Kungsholmsgatan.

— Det är så nära att vi skickar krimjouren direkt, sade polisen. Kan ni vänta.

— Jaa.

Stylos drog på det. Egentligen kunde han inte vänta. Men han var ju utlänning och hade med polisen att göra, så han ångrade sig snabbt.

— Jodå, jag kan vänta, sade han. Det var bara så att jag skulle till Årsta och köpa grönsaker till affären. Men det kan jag vänta med ett tag.

Polisbilen hade bara ett par kvarter att köra och var snabbt på plats. Det var inte så mycket trafik på gatorna än, och föraren kunde köra utan att ha sirenen påkopplad.

Stylos stod enligt överenskommelse utanför på gatan och väntade. Han var lite nervös.

— Jaha, sade den förste kriminalaren som ramlade ur bilen. Jag heter Vålitalo.

Vålitalo gjorde en kort paus och log.

— Så jag är utlänning jag också, sade han. Ska vi gå in då?

Stylos visade vägen för Vålitalo och de två kriminalare som var i hans sällskap.

— Där ligger hon, sade Stylos och pekade.

Vålitalo gick fram mot det oformliga byltet och lyfte oändligt försiktigt på presenningen. Han tittade några sekunder på det som var kvar av Lisa Julin.

— Ja, nog är hon död alltid, sade han.

Precis samtidigt fick radiocentralen ett nytt telefonsamtal. Den här gången var det en upprörd mansröst som påkallade ordningsmaktens intresse.

— Min fru är försvunnen, skrek mannen.

— Nu tar vi det lugnt, sade polisen.

— Här vaknar jag, och Lisa är inte här, fortsatte Julin.

— Var bor ni?

— På Fleminggatan 75, svarade han.

Polismannen som bara några minuter tidigare tagit emot ett samtal från samma adress, var tyst några sekunder.

— När såg ni henne senast, frågade han sedan.

— Det var i går morse, svarade Julin. Hon arbetar sent, och jag sover alltid när hon kommer hem på kvällarna.

— Jag förstår.

Polismannen var nu absolut säker på att den döda kvinnan var Julins försvunna maka.

— Om ni stannar kvar i er lägenhet, så kommer vi om ett par minuter.

Eftersom han redan hade två bilar på väg till adressen underrättade han dem i radion om Julins telefonsamtal. Därefter ringde han enligt gällande instruktioner upp våldsrötelns chef, kommissarie Lars Kollin.

Den första signalen var knappt slut förrän Kollin svarade.

— Ja, Kollin.

— Radiocentralen, Hofvén. Nån har just hittat en död kvinna på gården till Fleminggatan 75. Hon verkar vara ihjälslagen.

— Jag åker dit.

Kollin som satt vid köksbordet och drack kaffe och läste DN, vek ordentligt ihop tidningen. Sedan drack han ur kaffet, sköljde ur koppen och ställde den i diskmaskinen. Hans fru och två barn sov fortfarande. Själv gick han upp vid femtiden. Han kände alltid en egendomlig frid när han satt där i sin ensamhet med tidningen och kaffet.

Kollin bodde i en gammal villa i Enskede. Han köpte den när han fortfarande bara var överkonstapel. Under årens lopp hade han rustat upp den så att den var helt modern.

Hans Saab stod parkerad på garagegången. Han satte sig vid ratten och började köra in mot stan.

Kollin körde inte särskilt fort. Överhuvud taget tyckte han inte om att åka bil, men yrket tvingade honom. Han var

en storväxt man, klädd i blankslitna grå byxor och en storrutig blazer.

Han tog vägen över Skanstullsbron. När staden mötte honom med sitt stora gap inåt Götgatan kände han sig som vanligt illa till mods. Den rätta stämningen från frukostbordet försvann och ansiktet mulnade.

— Fy fan, muttrade han. Denna djävla stad.

Det var fortfarande sparsamt med det första morgonljuset när han kom fram till den rätta adressen på Fleminggatan. Han såg på långt håll var det var. Flera polisbilar var parkerade utanför porten. Där stod också en ambulans.

Mödosamt tog han sig ur framsätet på bilen. Han knäppte kavajen. För ett ögonblick syntes axelhölstret. Kollin hade aldrig skjutit ett skott mot en människa under hela sin 35-åriga polisbana, men det hörde till hans små egenheter att alltid uppträda som den fullfjädrade tuffe snuten i en amerikansk gangsterfilm.

En polisman stod på post vid porten. Han såg ut att vilja stoppa Kollin men så tittade han närmare på honom.

— Varsågod kommissarien, sade han.

Kollin kom in i den lite halvskumma entrén. Den förste han fick syn på var Välitalo.

— Vad fan gör ambulansen här, frågade han. Jag tyckte dom sa i telefon att hon var död.

Välitalo såg lite besvärad ut.

— Det var jag som tog hit den, sade han. Jag var lite rädd att offrets make inte skulle klara identifieringen.

— Gjorde han det, då?

Välitalo smålog.

— Jodå.

De fortsatte in mot gården. Då och då lyste det till av polisfotografernas blixtar. Varje gång försvann alla skuggor och dagar. Det såg nästan överkligt ut.

— Är läkaren här? frågade Kollin.

— Ja, han kom alldeles nyss.

— Vem är det?

— Bolund.

Kollin suckade djupt.

— Den djävla sprätten, sade han.

Det var en hel del folk samlade kring Lisa Julins lik.

Rättsläkaren stod framåtböjd och gjorde sin undersökning i ljuset av en strålkastare som hölls av en uniformerad polisman.

Lite vid sidan av de övriga upptäckte Kollin två män. Den ene såg utländsk ut. Det var Stylos. Den andra var betydligt kraftigare. Kollin drog slutsatsen att det var den mördades make.

Kollin armbågade sig snabbt fram till läkaren. Denne kastade en snabb blick över axeln men sade inget.

— Jag antar att hon är död, sade Kollin.

— Då antar du rätt.

— Har hon legat här länge, tror du.

Läkaren reste sakta på sig. Han var klädd i en illblå kostym med utsvängda byxor. Hans polisonger var ohyggligt eleganta.

— Jag tror nästan det, svarade han. Flera timmar kanske.

— Jaha. Hur dog hon då?

— Ihjälslagen verkar det. Inte mycket kvar av huvet inte.

— Nehej. Nåt annat.

Rättsläkaren log med vackra vita tänder.

— Jag tror att du har ett intressant jobb framför dig.

Tidningarna kommer att älska det här mordet.

Ilskan låg på lur i Kollins ansikte men han höll sig i schack.

— Jaså du, sade han med likgiltig röst.

Det malplacerade leendet försvann snabbt från playboyansiktet.

— Han har inte slagit henne bara i ansiktet, fortsatte han. Du kanske kan tänka dig resten.

— Det kan jag, kom det kort.

Kollin såg sig omkring ett par sekunder.

— Välitalo, vrålade han sedan.

— Ja, svarade den biträdande kommissarien, som stod alldeles bakom Kollin.

Välitalo var van vid den excentriske chefens små utbrott och reagerade inte särskilt mycket för den höjda rösten.

— Jaså, där är du. Vem var det som upptäckte henne?

— Det var herr Stavros som står därborta.

— Är han grek?

— Ja.

— Talar han svenska?

— Nästan lika bra som jag.

— Din jävla finnpajsare, flinade Kollin.

Kollin stegade snabbt fram till Stylos. Greken såg mycket nervös ut, och inte blev han lugnare till mods av den väldige kommissariens uppenbarelse.

— Kommissarie Kollin, presenterade sig våldsrotelns chef. Jag hörde att det var ni som upptäckte kvinnan.

Kollin var överraskande mild i rösten när han ställde sina frågor.

— Ja, det stämmer.

— Ni var uppe tidigt då?

— Det är så att jag har affär, och jag skulle åka till Årsta och köpa grönsaker.

— Och då låg hon där?

— Ja.

— Ni såg inte nånting annat?

— Nej, ingenting. Jag sprang direkt och ringde.

Medan Kollin talade med Stylos hade den storgrova mannen som nyss stått där flyttat sig några meter bort.

— Du, Välitalo, sade Kollin och nickade bortåt mannen.
Är det där maken?

— Ja. Frank Julin, heter han. Makans namn var Lisa Julin.

Kollin nickade. Han skulle just gå fram till Julin när Stylos tog till orda:

— Jag undrar om jag kan få gå nu. Jag är redan försenad och ...

— Visst fan, sade Kollin. Det kan hända att ni blir kallad till förhör, men då ringer vi och förvarnar. Tack för hjälpen.

Stylos bugade djupt som en hovmästare och försvann.

— Det är ju för jävligt att dom där stackars utlänningarna ska behöva vara dörädda så fort de har med polis att göra, sade Kollin.

— Det kanske de har all anledning till, muttrade Välitalo.

— Inget jävla rasupplopp här nu, sade Kollin.

Kommissarien tog sig bort till Julin som stod där i säckiga byxor och en gammal blåblus. Han såg mycket olycklig ut. Händerna hängde rakt ner.

Kollin sträckte fram handen. Julin verkade först inte förstå, men sedan torkade han av sig på blusen och hälsade på kommissarien.

— Det här måste vara herr Julin, förstår jag, sade Kollin. Jag får beklaga sorgen.

Julin stirrade på Kollin utan att säga ett ord.

— För det var väl er hustru?

Kollin gjorde en gest med huvudet mot det strålkastarbelysta liket där rättsläkaren fortfarande höll på med sin undersökning.

— Joo, svarade Julin och rev sig i skäggstubben på halsen.

— När såg ni henne senast?

Julin tänkte efter. Hela tiden fortsatte han att klia sig på halsen. Detta framkallade ett lätt raspande ljud.

— Det måste väl ha varit i förrgår kväll, sade han till slut. Kollin såg frågande ut.

— Varför träffades ni inte i går?

— Jo, saken är den att jag börjar så tidigt på morgonen, och när hon kommer hem på kvällen brukar jag sova.

Kollin nickade.

— Jag förstår. Så ni märkte inte om hon kom hem eller inte i går kväll?

— Nej.

— Jag förstår att det kan vara svårt för er att svara på frågor nu, men har ni nån förklaring till att hon mördades.

— Nej ...

Han drog på det.

— Ni verkar inte riktigt säker.

— Nja, det är bara så att hon jobbar — jobbade — på Centralen. Hon berättade för mig att nån sa att han skulle märka henne för att hon inte sålde öl.

— Inget annat?

— Nej.

Helt plötsligt började Julin att svaja fram och tillbaka. Ögonen vände sig ut och in på honom, och han dråsade ihop på marken.

— Du var visst rätt ute i alla fall, konstaterade Kollin vänd till Vålitalo.

— Hoppas att ambulansen är kvar bara.

Han vinkade till sig två konstaplar, och tillsammans hjälpte de Julin ut till ambulansen.

Utanför porten fanns det ganska många människor nu. Dumt stirrande stod hyenorna där vid polisens avspärrning. De fick lön för sin möda när Vålitalo och Co kom utsläpande med den stackars Julin.

— De har redan tagit honom, sade en liten snipig kvinna med en löjlig hatt på skulten.

Hennes granne i hyeneflocken nickade förnumstigt. På Fleminggatan började trafiken tätna.

Ambulansen med den påstådde mördaren som passagerare gav sig i väg med påslagna sirener.

Några hyenor lämnade platsen. Andra stannade kvar i hopp om att få ytterligare några bitar att snaska på. Det kunde de behöva. Det är inte så lätt alla gånger att vara asdjur.

Till de senare hörde också en kriminalreporter som kastade sig över Vålitalo när denne väl hade fått iväg Julin.

— Vad är det som har hänt? frågade han.

Vålitalo tittade på honom. Han kände mycket väl igen journalisten.

— En kvinna har blivit mördad, sade han artigt. Vill du veta mer får du fråga Kollin.

— Var inte jävlig nu, bönade reportern med blocket i högsta hugg.

Men Vålitalo var obeveklig.

— Kan inte säga nånting mer nu. Du får vänta tills du får tag i Kollin. Han ger säkert presskonferens så småningom.

— Vänta, vänta ...

Journalisten höjde rösten när Vålitalo vände på klacken och började gå in mot huset igen. Den norrbottniske polismannen hejdade sig.

— Vad var det?

— Kan du bara säga en sak? Var det ett sexmord?

Vålitalo rynkade pannan.

— Det kanske man kan säga, sade han till sist och gick vidare.

Journalisten såg lycklig ut. Det gjorde också de andra hyenorna som lystna hade åhört diskussionen.

— Hörde du, sade den snipiga kvinnan. Ett sexmord. Det var säkert en sån där poseringsflicka som har blivit mördad.

Hennes granne nickade lika förnumstigt som förut.

Inne på gården låg Lisa Julin, 52 år, övertäckt av ett skynke. Fullständigt motståndslöst poserade hon inför kriminalteknikerna som synade henne utan och innan.

Kollin stod och tittade på. Han masserade sig själv i nacken med högerhanden.

— Du vet väl om att jag skulle ha varit ledig idag, sade han med anklagande röst till Välitalo.

— Det var inte jag som ringde efter dig.

Det blev tyst några sekunder.

— Jag ska förbanne mig aldrig sätta potatis mer, gnällde Kollin.

Välitalo stod där som ett levande frågetecken.

Kollins ansikte rämnade i ett hastigt leende.

— Det är fjärde året i rad jag får ett mord just samma dag som jag har tänkt ta upp min potatis vid sommarstugan.

— Försök med jordgubbar nästa år.

— Det har jag redan.

Välitalo som kom från en bondesläkt i Tornedalen lät sig inte imponera.

— Ingen fara, sade han. Potatisen kan ligga kvar i jorden en vecka till.

— Det undrar jag.

Kollin lät mycket klentrogen inför Välitalos expertråd.

— Du, Bolund, vrålade Kollin.

Bolund hade tydligen avslutat sitt arbete. På något sätt hade han raggat fram en skål med vatten i vilken han tvättade händerna på läkares omständliga sätt.

— Ja?

Han torkade sig noggrant på en handduk som en av kriminalteknikerna försåg honom med.

— Det verkade på dig som det skulle vara nån sorts förbannad sexvinkling på det här?